

Kütüphane Kültürü MEHLİKA KARAGÖZOĞLU • mehlikakaragozoglu@marmara.edu.tr

Okullar açıldı, ya kütüphaneler?

Çocukların ve gençlerin okuma kültürü ve bilimsel bakış açısı kazanması; ezberci sistemin yok olması ve daha kalıcı öğrenme süreçlerinin inşası için öğrencileri öğretmen-kütüphaneci iş birliğinde araştırmaya yönlendireceğimiz aktif okul kütüphanelerine ihtiyaç var.

Okullar 9 Eylül'de açıldı. Hem çocuklarda hem velilerde tatlı bir hazırlık telaşı...

Eylüller hep böyledir. Öğrenciler ve ebeveynleri kırtasiye alışverişinde iken eğitim kadrosu yeni döneme hazırlanır. Görev başına dönen öğretmenler yeni senenin planlamasını yaparlar. Tayini çıkanlar, okul değiştirenler, izinden dönenler, ders programı içinde yerlerini bulur.

Bu süreçte okul binaları da hazırlanmaktadır. Duvarlar boyanır, tesisatlar gözden geçirilir, derslikler kontrol edilir. Laboratuvarlar, kantin, spor salonu, kısaca okul içindeki her mekân, ihtiyaçlarına kavuşturulur. Biri hariç; kütüphaneler...

SAKLI HAZİNE YA DA KİTAP YIĞINI!

Kütüphaneler, Türk Milli Eğitim Sisteminin boynu bükük mekânlarıdır. Göz doldursun, adı geçsin diye kurulurlar ama ya kapıları kilitli kalır ya da kapısından giren olmaz. Yerleri önceden planlanmadığı için, genelde çatıda, bodrumda, kuytuda, rutubette kalırlar.

Öyle değilse de bir mekân ihtiyacı hasıl olduğunda ilk gözden çıkarılan yerlerdir okul kütüphaneleri. Kimi zaman kolilerin konduğu depoya dönüşüverirler, kimi zaman yeni öğrenciler için dersliğe.

Kapısı kapalı olsa faydalanılamayan saklı hazine, açık olsa sahipsizlikten viraneye dönmüş kitap yığını. Kütüphane kolundaki öğrencinin teneffüs yiyen sorumluluğu, Türkçe ve Edebiyat öğretmeninin sırtındaki yükün üstüne yeni bir yük. Adı kütüphane olsa da düzenli bir sorumlusu yoksa, salt raf ve kitap deposu.

İyi örneklere haksızlık etmek istemem. Pırıl pırıl işleyen, vakıf yahut okul aile birliği marifetiyle personeli bulunan okul kütüphanelerini tenzih ederim lakin binlerce okulumuzun bu koşullardan mahrum olduğunu da açıkça söylemek isterim. Şu an Türkiye'de 46 bin okul kütüphanesi var. MEB mevzuatında Kütüphaneci kadrosu olmasına rağmen atanmış bir tane bile okul kütüphanecisi yok.

KÜTÜPHANELER TAMAM SIRA PERSONELDE

Esasında, Millî Eğitim Bakanlığımız kütüphaneler meselesini önemsemiyor değil. Önemsiyor, zira 2021 yılında Emine Erdoğan Hanımefendi himayelerinde Millî Eğitim Bakanlığı ile Kültür ve Turizm Bakanlığı iş birliğinde "Okullar Kütüphanesiz Kalmasın Projesi" kapsamında her okula birer kütüphane kuruldu. "Kütüphaneler personelsiz işlemez" diyenler olduysa da biz kütüphanelerin kurulacak olmasına sevindik.

Kütüphaneyi kuran, elbette buraları bilimsel olarak yönetecek, düzenlenmesinden faaliyetlerine kadar çalışacak personelini de düşünür, diye ümitle bekledik.

Geçen yıl, Bakanlık tarafından yapılan bir çalıştaya katılarak görüşlerimi aktarma imkânı buldum. Kıymetli yetkililer ile Türkiye'nin eğitim sorununun iyi kütüphaneler ile çözüleceğinde hemfikirdik. Araştırma odaklı eğitim sisteminin kütüphanesiz olamayacağı, kütüphanenin de ancak bu konuda eğitim almış uzman kütüphaneci ile yaşayan bir mekâna dönüşebileceğini konuştuk.

O günden sonra konuyu Bakan Yardımcıları Sayın Nazif Yılmaz ve Sayın Ömer Faruk Yelkenci'ye; Bakan Danışmanı Sayın Erol Erdoğan'a defalarca arz ettim. Okul kütüphanelerini gündeme aldıklarına, bu konuda çalıştıklarına şahitlik ettim.

Talep ettiklerinde görüş bildirdim. Değişik yayın organlarında yazarak konuyu gündemde tutmaya çalıştım. Rami Kütüphanesindeki bir açılış vesilesiyle görebildiğim Emine Erdoğan Hanımefendi'ye meseleyi aktarmak üzere danışmanı üzerinden bir dosya arz ettim. Bir ses, bir hareket olacak diye çok bekledim, bekledik. Hâlâ da bekliyoruz.

Okul kütüphaneleri için beklediğimiz müjde, bilim tarihi mezunlarına öğretmenlik olarak geldi. Elbette güzel bir haber. Ancak çocuklara dilediğimiz kadar bilim tarihi öğretelim, onlara aktif bir araştırma ortamı sunmadığımız müddetçe bilimsel bakış açısı kazandıramaz, yeni bilim adamları yetiştiremeyiz.

YENİ MODELDEKİ YERİ

Bakanlık, bu yıl, Yeni Maarif Modeli adıyla güncellenen eğitim müfredatını yürürlüğe koyuyor. Araştırma odaklı bu sistemin iyi şekilde işlemesi için kütüphanelerin yeri oldukça mühim. Daha önce de yazmıştım: Çocukların ve gençlerin okuma kültürü ve bilimsel bakış açısı kazanması; daha kalıcı öğrenme süreçlerinin inşası ve ezberci sistemin yok olması için öğretmen-kütüphaneci iş birliğinde kullanılacak aktif okul kütüphanelerine ihtiyaç var. Öğrencilerin araştırmalarını internet başında güvensiz kaynaklarla değil, basılı ve dijital kaynakları inceleyerek, yaşına göre bilimsel veri tabanlarını kullanarak yapması gerekiyor. Dahası, okul kütüphanesinde düzenli olarak yapılan bilimsel ve kültürel etkinliklerden de istifade edebilmeliler.

KOLAY BİR İŞ DEĞİL AMA...

Gayretimin duraklarından biri de Cumhurbaşkanlığı Strateji Geliştirme Daire Başkanlığı idi. Bilgi notu alışverişi ile iletişim kurduğum yetkili bana MEB tarafından talep edilmesi halinde kadro ihdasında bulunulabileceğini ama talebin olması gerektiğini ifade etmişti. Bunu konunun ilgililerine bildirdim. Ancak yeniden aktarmak ve sesimi duyurabilirsem Sayın Cumhurbaşkanımıza da arz etmek isterim:

Memleketin çocuklarının aktif okul kütüphanelerine, okul kütüphanelerinin de kütüphanecilere ihtiyacı var. Bir anda olacak kolay bir iş değil ama nesiller beklemiyor.

En azından parlak öğrencilerin yetiştiği en iyi okullarımızdan başlanamaz mı?